

BEÉRKEZETT KÖNYVEK

Bálint Julianna, Polónyi István & Siklós Balázs (2006): *A felsőoktatás minősége*. [Felsőoktatás és munkaerőpiac]. Budapest: Felsőoktatási Kutatóintézet. 160 p.

A kötet *A Munkaerőpiac orientációjú minőségbiztosítási rendszer a felsőoktatásban c.* kutatás céljainak feltárására, valamint eredményeinek bemutatására vállalkozik. A szerzők a vizsgálat során részletezik a minőség gazdasági és felsőoktatási értelmezése közötti azonosságokat, különbségeket, ezek alapján a „jövő” felsőoktatási minőségbiztosítási rendszerét és ennek lehetséges indikátorait. Külön fejezetet szentelnek a munkáltatói oldal igényeit is figyelembe vevő felsőoktatási minőségbiztosítási rendszerek bemutatásának. Nemzetközi kitekintésekkel kíséreltet tesznek ezen rendszerek alkalmazásának lehetőségeire és problémáinak felvázolására. A kötet második részében képet kaphatunk a kormány által a felsőoktatási intézmények tevékenységének elismerése céljából létrehozott Minőségi Díj alkalmazhatóságáról. [D. F. Cs.]

Bancsók József & Kiss Ibolya (2006): *A felnőttképzési támogatási rendszer elemzése, különös tekintettel a normatív támogatásokra, javaslat a rendszer korszerűsítésére*. [Felnőttképzési Kutatási Füzetek; 2]. Budapest: Nemzeti Felnőttképzési Intézet.

Napjaink aktuális témája az ún. felnőttképzési támogatási rendszer, annak korszerűsítése, hatékonyságának növelése – erről szól az alábbi kötet. A felnőttképzés miután elsősorban állami feladat, így a társadalmi és a gazdasági rendszerrel együtt folyamatosan alakul, ezért kiemelkedően fontos a normatív támogatási rendszer ismertetése, az egyes iskolatípusokra lebontva. A rend-

szerváltás utáni bonyolult légkörben szükségessé vált a rendszer átláthatóvá tétele, majd a 90-es évek elején felmerült a felnőttképzésről szóló törvény létrehozásának szükségessége, amely 2001-re valósult meg. A törvény elősegíti az „életfogytig tartó tanulás” folyamatát, amely fontos részét képezi az Európai Unió célrendszerének az oktatás terén. [H. H.]

Banóné Ajtai Terézia (2006): *Temetkezési hagyományaink – A kiskunfélegyházi oláh cigányok temetkezési szokásairól*. Kiskunfélegyháza: [a szerző saját kiadása]. 131 p.

Az író nehéz vállalkozásba fogott, amikor a kiskunfélegyházi lovari nemzetség és a parasztság halotti szokásainak összehasonlítását választotta könyve témájául. Nem csupán azért, mert a roma közösségekben a halál a tabutémák közé tartozik, hanem azért is, mert a többségi társadalom szokásaitól, hiedelmeitől és szertartásaitól eltérő világot mutat be. A mű alaposságra törekszik: bemutatja a cigányság és a parasztság hagyományos – ám eltérő – halálképét, a haldoklással kapcsolatos szokásokat, a halott temetésre való felkészítését, valamint kiterjed a ravatalozás, a siratás, a temetés és a halotti tor szertartásaira is. A könyv személyes hangneme a mű egészének előnyére válik, s külön megjegyzendő pozitívum, hogy rendkívül sok saját gyűjtést tartalmaz. Érdemes lenne e gyűjtéseket Diósi Ágnes, Glonczy Ernő és Rostás-Farkas György kutatásaival is összevetni – talán a következő könyvben. [T. Zs. Zs.]

Báthory Zoltán (2006): *A hozzáadott remény*. Budapest: Aula. 292 p.

A szerző 75. születésnapja alkalmából kérte fel a Budapesti Corvinus Egyetem tudományos ön-

arcképének, arcképének elkészítésére. Báthory Zoltán gyakorként pedagógusként kezdte pályáját, dolgozott a Magyar Pedagógiai Intézetben, tagja az MTA Pedagógiai Bizottságának, szakpolitikusként részt vett a NAT kidolgozásában. A színes és változatos életpályát részben időrendben, részben tematikusan sajátos szubjektív nézőpontból tekintheti át az olvasó. [B. K.]

Benedek András & Szép Zsófia (2006): *Közvetett finanszírozási technikák a felnőttképzésben*. [Felnőttképzési Kutatási Füzetek; 5]. Budapest: Nemzeti Felnőttképzési Intézet.

Jelen kötet egy összefoglaló írás, egy kutatási zárójelentés, amely a Közvetett finanszírozási technikák a felnőttképzésben című kutatás szintéziseként, javaslatokat és ajánlásokat fogalmaz meg a döntéshozók számára. A jelentés hét fejezete áttekintést nyújt a téma hazai és nemzetközi irodalmáról, referenciaelemzéseket tartalmaz, többek között az OECD 2000–2005 között megjelent szintetizáló köteteit alapul véve. Tartalmaz továbbá egy a kutatók által készített SWOT-elemzést is, amely elemzi a kockázatokat és a további intézkedések lehetőségeit. A kötet Függelék része olyan táblázatokat tartalmaz, amelyek háttér anyagot szolgáltatnak a szakértői munkához, a további vizsgálatokhoz. [H. H.]

Buda András & Kiss Endre (2006) (szerk.): *Interdiszciplináris pedagógia és az oktatás finanszírozása. A IV. Kiss Árpád Emlékkonferencia előadásai*. Debrecen: A Kiss Árpád Archivum Könyvtára, Debreceni Egyetem Neveléstudományi Tanszék. 472 p.

Kiss Árpád szellemi hagyatékának ápolására jött létre a Kiss Árpád Emlékszoba és Archivum a Debreceni Egyetemen. Az akkori Kossuth Lajos Tudományegyetem Neveléstudományi Tanszékének tanárai Báthory Zoltán, Kozma Tamás és Kiss Endre kezdeményezésére indult 1999-ben a Kiss Árpád Emlékkonferenciák sorozat, amely két évente kerül megrendezésre. A konferencia központi témái mindig az oktatás aktuális, újszerű és égető problémái köré szerveződnek. A 2005. novemberében megrendezett konferencia előadásából szerkesztett gyűjtemény színes és igényes képet ad a gazdaság és oktatás, az új kutatási és fejlesztési irányok, valamint a „Debreceni iskola” gondolatköreiből. [B. K.]

Eszik Zoltán (2006): *100 szó a tranzitfoglalkoztatásról*. Budapest: Országos Tranzitfoglalkoztatási Egyesület. 224 p.

A tranzitfoglalkoztatás program- és projektkezikönyvének tervezett hiánypótló kötet célja, hogy segítsen eligazodni a képzésből a munka világába történő átmenet zökkenőinek kezelésében azzal, hogy a foglalkoztatással egybekötött képzés, más megfogalmazással a képzéssel támogatott foglalkoztatás problémáit járja körül. Az első rész az OFA kereteiben tíz éve indult kísérlet tapasztalatait elemzi. A második rész szerkezete a tranzitfoglalkoztatási modell három alapvető tevékenységi formája köré csoportosul, amelyek a következők: képzés, szakképzés, foglalkoztatás (termelés és/vagy szolgáltatás); szociális-mentális gondozás. Ebben a második részben a fejezetek úgy épülnek fel, hogy egy-egy rövid „elméleti, történeti” bevezetőt követően a szerző bemutatja az azon a területen legfontosabb fogalmak rendszerét, majd az egyes fogalmakhoz kapcsolódó legfontosabb szakmai tapasztalatokat. [T. G.]

Felnőttképzési Kutatási Füzetek (2006): *A felnőttképzés foglalkoztathatóságának növelésére irányuló komplex képzési modellek, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra*. [13]. Budapest: Nemzeti Felnőttképzési Intézet. 236 p.

A Felsőoktatási Kutatói Füzet 2006/13. száma egy kutatási összefoglalót tartalmaz. A vizsgálat egy rendkívül aktuális és fontos témát tár fel: a hátrányos helyzetű rétegek munkához jutási esélyeinek javítása, speciális képzési modellek kidolgozásával. Aktuális és fontos a téma: az Európai Unió tagjaként a teljes foglalkoztatás az esélyegyenlőség és a társadalmi kohézió célkitűzéseit Magyarország is magáénak vallja. Ehhez nyújt segítséget a füzet: átfogó képet ad a magyarországi hátrányos helyzetű csoportokról, s a csoportok jellegzetességeihez alkalmazkodva sorolja fel a komplex képzési modelleket. [T. Zs. Zs.]

Felnőttképzési Kutatási Füzetek (2006): *Közvélemény-kutatások az életen át tartó tanulásról*. Budapest: Nemzeti Felnőttképzési Intézet. [17.] 93 p.

Az élethosszig tartó tanulás gondolatának társadalmi elfogadásáról olvashatunk négy tanulmányt a kutatási füzetben. Az első tanulmányban megismerkedhetünk a munkanélküliek, a Foglalkoztatási Szolgálat és a lakosság élethosz-

szig tartó tanuláshoz kapcsolódó képzéseinek körével. Hiszen a képzések, átképzések, készségek fejlesztése és/vagy szinten tartása a munkaerőpiacra maradás és a munkaerőpiacra visszakerülés elsődleges lépcsőfoka. A második tanulmány az egész életen át tartó tanulásról alkotott lakossági csoportok véleményét tárja elénk. Legfőbb kutatási szegmensei a tanulás, az inaktív nők és a tanulás, valamint az írott tömegmédiá népszerűsítő szerepe voltak. A harmadik tanulmány a roma társadalmi csoportok körében vizsgálta az élethosszig tartó tanulás lehetőségét. Összességében a legtöbb érintett társadalmi csoport „szót kapott” a kutatási füzetben, amely széleskörű és aktuális kérdést dolgoz fel. [T. Zs. Zs.]

Felnőttképzési Kutatási Füzetek (2006): *Idősebb munkavállalókkal kapcsolatos politikák*. Budapest: Nemzeti Felnőttképzési Intézet. [18.] 212 p.

Az idős korosztály létszáma szinte megduplázódott az elmúlt 40 év alatt az Európai Unióban, s emellett a tudás alapú társadalom létrehozása és az egész életen át tartó tanulás koncepciója is társadalmiasul e célzott korosztályban. Éppen ezért nagyon aktuális az idősebb munkavállalók Európai Unió és hazai helyzetéről, a munkaerőpiaci szolgáltatásokról és a 45 éven felüli korosztály általános körülményeiről és a felnőttképzéshez való viszonyairól átfogó képet adni. A két tanulmány során a szerzők átfogó ismereteket adnak az időügyi politikákról az Unió tagországaiban és Magyarországon, és javaslatokat adnak az idősebb munkanélküliek reintegrációjára; valamint a 45 év feletti korosztály felnőttképzéshez való viszonyáról. [T. Zs. Zs.]

Havas Gábor & Liskó Ilona (2006): *Óvodától a szakmáig*. [Társadalom és oktatás]. Budapest: Felsőoktatási Kutatóintézet, Új Mandátum. 216 p.

„A romák társadalmi integrációja akkor lesz sikeres, ha többségüknek sikerül kilábalnia az örökölt szegénységből...” olvashatjuk a Társadalom és oktatás sorozat egyik legújabb részében, Havas Gábor és Liskó Ilona Óvodától a szakmáig című tanulmánykötetében. Ehhez azonban iskoláztatás, és ezzel összefüggésben motíváló és támogató család, valamint akaraterő és tudatosság szükséges. A könyv ennek a mobilitási folyamatnak a jellemzőit tárja fel empirikus kutatások segítségével. A kutatások az elmúlt évben a roma gyere-

kek oktatásának körülményeit vizsgálta az óvodától a középiskoláig. [T. Zs. Zs.]

Hunyady Györgyné, M. Nádasi Mária & Serfőző Mónika (2006): *„Fekete Pedagógia” Értékelés az iskolában*. Budapest: Argumentum. 186 p.

Kinek ne volnának szomorú, vagy nyomasztó iskolai élményei? Csaknem minden felnőtt föl tud idézni egy félelmetes tanárnőt, vagy tanárurat, egy agresszív iskolatársat, akitől borsózdik a háta. Ezek az élmények a fekete pedagógia vizsgálódási körébe tartoznak. A most megjelent kötet gyakorló pedagógusok és hallgatók élményeit gyűjtötte össze és ezek hatásait vizsgálja. Rendkívül érdekes olvasmány minden olvasó számára, értékes tanúságokkal szolgál szülőknek és pedagógusoknak. [B. K.]

Meleg Csilla (2006): *Az iskola időarcai*. Budapest, Pécs: Dialóg Campus Kiadó. 239 p.

Az iskola bonyolult és összetett világ, számtalan megközelítési módot tesz lehetővé. Meleg Csilla időszociológiai nézőpontból vizsgálja az intézményt, kötete ily módon a magyarországi szakirodalomban egyedülálló. A könyv megírását az egyetemi tanár szerző hallgatói ösztönözték, akik választ kerestek újszerűen feltett kérdéseikre. A most megjelent munka a 2001-ben kiadott *Egészség. Lelki egészségvédelem és iskolafejlesztés* c. kötethez szervesen kapcsolódik oly módon, hogy egy hétéves program tapasztalatain keresztül mutatja be az olvasó számára az iskola időarcait. [B. K.]

Németh János, Németh Katalin, Mányoki Zsolt & Szép Zsófia (2006): *Aszakképzési hozzájárulási rendszer és a felnőttképzési célú felhasználási lehetőségek*. [Felnőttképzési Kutatási Füzetek; 14]. Budapest: Nemzeti Felnőttképzési Intézet.

2005-ben megszületett Magyarországon az „egész életen át tartó tanulás” stratégiája, s ez egy új szemléletet igényel, komplex módon kell kezelni az oktatás, a képzés rendszerét. Jelen kutatás a szakképzési hozzájárulási rendszert, a kötelezettségek teljesítését vizsgálja, analizálja. Továbbá javaslatokat fogalmaz meg a hozzájárulási rendszer módosítására, a források bővítésére, szem előtt tartva a foglalkoztatási célokat. Mivel a kutatás elsősorban a felnőttképzés szempontjából készült, így főképpen a saját dolgozók képzési rendszerének tapasztalatait használja föl. [H. H.]